

Tid Tisdagen den 17 oktober. Kl 15:31-15.38
Plats Hyllan, Stockholms stadsarkiv
Justerat 2017-10-25

Roger Mogert

Rasmus Jonlund

Närvarande**Beslutande ledamöter**

Roger Mogert (S) Ordförande
Rasmus Jonlund (L) Vice ordförande
Eleonore Eriksson (S)
Salar Rashid (S)
Tjia Torpe (MP)
Micke Seid (MP)
Ann Mari Engel (V)
Sophia Granswed Baat (M)
Johan Nilsson (M)
Kristina Lutz (M)

Tjänstgörande ersättare

Emma Lindqvist (S) för Eleonore Eriksson (S)
Anne-Lie Elfven (L) för Hanna Gerdes (L)

Ersättare

Michael Erik Svensson (MP)
Juliana Gristelli (V)
Sofia Lundin (Fi)
Henrik Lundberg (M)
Hanna Werner (M)
Ulf Lönnberg (KD)

Tjänstemän:

Stadsarkivet: Lennart Ploom, stadsarkivarie
Kulturförvaltningen: Förvaltningschefen Robert Olsson, Elisabeth Aquilonius, Ann-Charlotte Backlund, Mårten Castenfors, Katti Hoflin, Patrik Liljegren, Marion Hauge-Lindberg, Lena Nilsson, Maria Reuterskiöld, Per-Olof Törnqvist, Magnus Sundin (Kommunal), nämndsekreterare Kajsa Rydergård och borgarrådssekreteraren David Jonsson.

§ 1

Justering av dagens protokoll

Beslut

Kulturnämnden utser vice ordförande Rasmus Jonlund (L) att tillsammans med ordföranden Roger Mogert (S) justera dagens protokoll.

§ 2

Anmälan av justerat protokoll

Beslut

Kulturnämnden beslutar att godkänna anmälan av protokoll nr 7/2017 från nämndens sammanträde den 19 september, som justerats den 4 oktober.

§ 3

Anmälningssärenden

Dnr 1.1/33/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Anmälan görs av:

- a) Till kulturnämnden inkomna handlingar 2017-08-11 – 2017-09-07
- b) Protokoll Rådet för Funktionshinderfrågor 2017-09-12
- c) Protokoll arkivutskottet 2017-09-14 *Utgår*
- d) Anmälan av protokoll kulturmiljöutskottet 2017-08-22

§ 4 Förstärkt gemensam upphandlings- och inköpsorganisation. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.1/2823/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen och Stadsarkivet:

- 1) att som svar på remissen överlämna förvaltningarnas tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen
- 2) att förklara beslutet omedelbart justerat

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens och Stadsarkivets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-09-28.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag på förstärkt gemensam inköps- och upphandlingsorganisation, samt en genomförandeplan för detta. Stadsledningskontoret föreslår att kommunkoncernen Stockholms stad inför ett nytt arbetssätt inom inköp, baserat på modellen ”kategoristyrning”. Arbetssättet innebär att verksamhet och inköp knyts samman i kategoriteam som tillsammans arbetar fram strategier och förbättringsförslag för respektive inköpskategorier. Stadsledningskontoret bedömer att det nya arbetssättet innebär en besparingspotential om ca 4 % av inköpsvolymen inom de inköpskategorier som kommer att omfattas av kategoristyrning. Införandet sker under en treårsperiod, och kostnaden för införandet beräknas till 20 miljoner kronor.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet tillstyrker stadsledningskontorets förslag och ser positivt på att Stockholms stad får ett mer sammanhållet och systematiskt arbetssätt kring inköp och därmed också bättre möjligheter till effektivare avtalsuppföljning. Förvaltningarna delar även bedömningen att ett införande av kategoristyrning skulle bidra till att säkerställa rätt kvalitet, bättre och effektivare efterfrågan på varor och tjänster samt sänkta kostnader vid inköp och att göra staden till en attraktiv avtalspart.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningarnas förslag.

§ 5**Allaktivitetshus i Östberga**

Dnr 1.1/2583/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Kulturnämnden godkänner etableringen av ett nytt bibliotek i Östberga om ca 300 kvm i enlighet med detta tjänsteutlåtande och ger kulturförvaltningen i uppdrag att teckna hyresavtal med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning med utökad hyra om högst 0,6 mnkr per år
- 2) Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens beräkning om en tillfällig utökning av rambudget om totalt 3,81 mnkr samt tillskott i investeringsbudget om 2,36 mnkr under 2018
- 3) Kulturnämnden godkänner därutöver från om med 2019 en permanent utökad rambudget om 3,76 mnkr för driften av ett nytt bibliotek i Östberga
- 4) Kulturnämnden godkänner ovanstående beslut under förutsättning att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings inhyrning av lokal godkänns av kommunstyrelsens ekonomiutskott

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-10-06.

Sammanfattning

I Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2017-2020 fastläs att det är angeläget att stockholmarna får en god tillgång till bibliotek i ett växande Stockholm, där det moderna folkbiblioteket tillåts hitta nya former och omvandlas i takt med att Stockholm utvecklas och förändras. För att säkerställa en gynnsam utveckling i Östberga ska ett nytt bibliotek lokaliseras med ett allaktivitetshus. Detta tjänsteutlåtande föreslår en nyetablering av bibliotek om ca 300 kvm i det allaktivitetshus som planeras av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. Allaktivitetshuset ska samla kommunala verksamheter såsom öppen förskola, fritidsgård, fältassistenter, Östberga Community Center (ÖCC), Fryshuset och verksamhet för äldre samt lokaler för medborgare och föreningsliv. Med en nyetablerande av ett bibliotek bidrar Kulturförvaltningen till att verka för en

sammanhållen stad och öka kulturutbudet i området. Innehållet i allaktivitetshuset ska kontinuerligt skapas med de boende i området och besökare i huset och erbjuda verksamhet för alla åldrar, från vaggan till rullatorn. Biblioteket ska möjliggöra tillgång till fantasi, språk och kunskap genom att lyhört förhålla sig till de boendes intresse och behov. Genom berättande i alla dess former öppnas nya världar. Biblioteket i Östberga ska med tidiga insatser och med fokus på barn och unga arbeta för att stimulera språk- och läsutveckling, särskilt i ett område där socioekonomiska faktorer kan påverka läsvanor och tillgång lokal kultur negativt. Kulturförvaltningen avser därmed etablera ett nytt folkbibliotek i allaktivitetshusets lokaler om ca 300 kvm.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande:

Vi välkomnar ett bibliotek i Östberga. Det är viktigt att staden finns närvarande i alla stadsdelar med relevanta verksamheter för invånarna. Biblioteken ska nå alla stockholmare. Samtidigt är det viktigt att säkra tryggheten och att ha säkerhetsperspektiven med sig från början. Ett bibliotek och andra kommunala verksamheter är viktiga för att invånarna ska känna delaktighet men trygghetsproblemen på platser som Östberga kräver i nuläget i första hand mer direkta åtgärder vilket Liberalerna har fört fram på andra håll. Hur ett allaktivitetshus på ganska begränsad yta kommer att fungera är något som måste följas noggrant.

Särskilt uttalande lämnas av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) enligt följande:

Vi är positiva till att satsa på ett bibliotek som en del av allaktivitetshuset i Östberga. Vi vill dock framhäva att ett allaktivitetshus inte är lösningen på den problematik som råder i området idag, samt att ett bibliotek också kräver ökade resurser till trygghetsskapande åtgärder i biblioteket och i anslutning till det. För att tillgängliggöra biblioteket

för så många som möjligt krävs en god bemanning med generösa öppettider och aktivt lokalutnyttjande.

Vi vill att det redan i detta skede planeras för att minimera risken för ordningsstörningar, otrygghet och bråk. Biblioteken ska vara en fredad zon för både läsning och studier, samtidigt som det ska vara en mötesplats för människor från olika generationer och delar av samhället. Möjligheten att kunna läsa sin bok i lugn och ro på biblioteket är allra viktigast för de som behöver det mest. Det vill säga barn och unga som kanske inte har ett lugnt och tryggt hem där de kan läsa, studera eller bara slappna av med en bok. Precis som i skolan är det viktigast att institutionen håller hög kvalitet för den som har få eller inga andra alternativ. Den som har föräldrar som hjälper till med läxorna varje dag och vardagsrum fyllda med böcker kommer klara sig bra ändå.

Ersätтарыttrande

Ulf Lönnberg instämmer i särskilt uttalande från Sophia Granswed Baat m.fl. (M).

§ 6**Upphandling av ramavtal för tält och
evenemangsetableringar för
evenemangsavdelningen**

Dnr 2.6/2746/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att uppdra åt evenemangsavdelningen att genomföra en upphandling av ett ramavtal för hyra av tält och evenemangsetableringar i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
- 2) att ge förvaltningschefen i uppdrag att godkänna upphandlingsdokumentet, genomföra upphandling, fatta tilldelningsbeslut samt teckna avtal med vinnande anbudsgivare vid upphandling av ramavtal för hyra av tält och evenemangsetableringar.
- 3) att förklara beslutet omedelbart justerat

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-09-14.

Sammanfattning

Nuvarande ramavtal löper ut 11 februari 2018.

Evenemangsavdelningen har därför tagit fram ett förslag till upphandlingsdokument för ett ramavtal avseende hyra av tält och evenemangsetableringar.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

§ 7**Upprustning och utveckling av Medborgarhuset.
Reviderat genomförandebeslut**

Dnr 3.4/3659/2013

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Att godkänna ombyggnaden av Medborgarhuset i enlighet med detta tjänsteutlåtande, och ge kulturförvaltningen i uppdrag att teckna hyresavtal med fastighetskontoret med utökad hyra om 10,9 mnkr per år, vilket är en ökning med 0,9 mnkr gentemot tidigare taget beslut.
- 2) Att hemställa hos kommunstyrelsen att godkänna inhyrningen

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens, fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-10-10.

Sammanfattning

Sedan genomförandebeslutet i kommunfullmäktige i april 2016 har flera förutsättningar blivit kända och projektet har fördrats. Under både projekteringen och den utförda rivningen har det framkommit ett antal kostnadspådrivande faktorer som beskrivs närmare under rubriken med samma namn.

I enlighet med stadens regler för beslut och uppföljning av investeringar har fastighetskontoret tillsammans med kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen beslutat att skriva fram ett reviderat genomförandebeslut då projektets förutsättningar avseende tid och kostnad förändrats avsevärt.

Det reviderade genomförandebeslutet innebär en budgetökning om totalt 330 mnkr. Det innefattar också en förlängning av tidplanen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (L) föreslår att ärendet återremitteras i syfte att se över kostnaderna och

möjligheterna att ta in fler kommersiella verksamheter i Medborgarhuset. Därutöver anför följande:

Medborgarhuset är i behov av renovering och Liberalerna är i grunden positiva till att en genomgående upprustning nu kan komma till stånd. Medborgarhuset ska fortsätta att vara ett centrum för kultur och idrott på Södermalm.

Det är dock inte bara de kommunala utan även de kommersiella och ideella kulturella verksamheterna i fastigheten som måste spela en fortsatt viktig roll. Huvudsyftet med utvecklingen av Medborgarhuset är att det ska bli ett mer tillgängligt och levande hus. Det är kontraproduktivt av majoriteten att slänga ut de kommersiella verksamheter som funnits i Medborgarhuset, som Debaser och Göta Källare, både med tanke på hur uppskattade dessa klubbar och kulturinstitutioner har varit och med tanke på de intäkter som staden fått av deras hyresinbetalningar.

Fastighetskontoret måste undersöka möjligheterna att få in flera kommersiella verksamheter i det nya medborgarhuset. Det är av extra stor vikt nu när kostnaderna har skenat iväg ytterligare. Projektet är mer än dubbelt så dyrt än vad man inledningsvis räknade med, och 330 mnkr dyrare än vid senaste genomförandebeslut. Hyran för både kulturens och idrottens verksamheter höjs med flera miljoner kronor. När renoveringen av Medborgarhuset nu uppskattas kosta en miljard, det vill säga vad det kostar att drifva Kulturnämndens samtliga verksamheter under ett helt år, är det en nödvändighet även ekonomiskt att få in fler externa hyresgäster och en ökad andel extern hyra. Det ger också ett roligare hus för stockholmarna.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi på att ärendet återremitteras.

- 3) Sophia Granswed Baat m.fl. (M) föreslår att kulturnämnden beslutar att:
  - 1 Förslaget återremitteras
  - 2 Kulturförvaltningen återkommer med ett reviderat förslag som kompletterats med ett minimalalternativ för upprustningen av Medborgarhuset
  - 3 Därutöver anför följande:

Huvudsyftet med utvecklingen av Medborgarhuset är att det ska bli ett mer tillgängligt och levande hus som

fortsätter att vara ett centrum för kultur och idrott på Södermalm. Det är dock inte bara de kommunala utan även de kommersiella och ideella kulturella verksamheterna i byggnaden som måste spela en fortsatt viktig roll. Detta framhöll vi redan när inriktningsbeslutet fattades i februari 2014. Det är således väsentligt att staden även fortsatt arbetar för att kommersiella aktörer kan verka i Medborgarhuset, på marknadsmässiga villkor.

Vi noterade redan vid lägesrapporten i december 2016 att kostnaderna hade skenat iväg sedan inriktningsbeslutet 2015. Vid den tidpunkten hade projektet i sin helhet har ökat från 485 miljoner kronor till 670 miljoner kronor, vilket var en ökning med 40 procent. Nu tvingas vi konstatera att inte ens den ökade investeringsramen om 670 miljoner kronor var korrekt bedömd, det är ytterst beklagligt. I nuvarande förslag ökar investeringsvolymen till en miljard kronor, det är en ökning med ytterligare 106 procent sedan inriktningsbeslutet 2015.

Självklart behöver kulturen bra och moderna lokaler men givet kostnadsutvecklingen i flera projekt, är risken att vi i framtiden får mindre pengar till själva innehållet i kulturens verksamheter: Mindre resurser till böcker, läsplattor, kvällsöppet, bibliotekspersonal och kulturskolelärare. Vidare är det viktigt att investeringar i denna storlek ger mervärden till stockholmarna.

Till skillnad från den socialdemokratiskt ledda majoriteten kan vi inte bara stå vid sidan av och se på när projekt efter projekt fördyras med hundratals miljoner. Vi kräver därför att projektet Medborgarhuset pausas och att ett minimalalternativ för upprustningen tas fram och redovisas nämnden i ett kompletterat genomförandebeslut. Självklart måste åtgärder vidtas för byggnaden, men att låta kostnaderna skena med hundratals miljoner av skattebetalarnas medel är inte acceptabelt.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordförande Roger Mogert (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V).

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sina respektive förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) enligt följande:

Medborgarhuset är ett av stockholmarnas mest uppskattade hus som tillgodoser stockholmarnas behov av bibliotek, bad och kulturskola samt erbjuder samlings- och möteslokaler viktiga för den demokratiska infrastrukturen. Samlingslokalerna ska efter renoveringen vara tillgängliga för föreningsliv och andra till överkomliga kostnader.

Nu ser vi fram emot att renoveringen snarast kan fortgå så att de viktiga verksamheterna åter blir tillgängliga för stockholmare och besökare. Vi förutsätter att det fortsatta arbetet sker i nära dialog med funktionshinderråden.

Vi uppmanar nu även kulturförvaltningen att se över möjligheten att ge liv åt husets fasad och närområde. Detta med avsikt att göra platsen mer attraktiv och användbar fram tills det att huset åter kan öppnas.

Ersätтарыttrande

Ulf Lönnberg instämmer i förslag om återremiss från Sophia Granswed Baat m.fl. (M).

§ 8**Revidering av kulturförvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism**

Dnr 1.1/1675/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att godkänna kulturförvaltningens reviderade handlingsplan mot våldsbejakande extremism.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-10-10.

Sammanfattning

I beslut av kommunstyrelsen 2017-06-21 godkändes kulturförvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism under förutsättning att hänsyn togs till synpunkter och uppmaningar i enlighet med promemorian Lokala handlingsplaner och åtgärder i staden för att motverka våldsbejakande extremism, Dnr 155-1015/2017.

Handlingsplanen har nu uppdaterats i enlighet med synpunkter och uppmaningar i promemorian.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M) föreslår att kulturnämnden beslutar att:
  - 1 Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis
  - 2 Ärendet återremitteras för vidare beredning i enlighet med vad som anförs nedan.
  - 3 Därutöver anföra följande.

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat,

bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals.

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Förvarshögskolans (FHS) expertis.

Våra partier hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Vi har efterfrågat, men inte fått gehör för, konkreta och uppföljningsbara indikatorer med avseende på effekt, inte genomförda aktiviteter, i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det fanns i kommunstyrelsens direktiv till nämnderna framförallt tolv punkter som är väsentliga, punkter som inte är tillräckligt beaktade i det föreliggande förslaget till reviderad handlingsplan. Dessa tolv punkter är följande.

1. Kompetens från FHS och dialog med polisen

Alliansen har krävt att stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner ska följa en central mall utformad i

samarbete med Försvarshögskolan (FHS) och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut.

Någon central mall har aldrig upprättats, men som en följd av att Alliansen krävde att handlingsplanerna i efterhand skulle analyseras och bedömas av relevant expertis från FHS skedde så i efterhand inför beslutet i kommunstyrelsen i juni. På så vis gjordes, på Alliansens initiativ, en genomgång av FHS av planerna med förslag på åtgärder, tillägg och förändringar av varje enskild handlingsplan. På så vis har det funnits ett kvalitetssäkrat underlag från ledande akademisk expertis på området som grund för kommunstyrelsens direktiv till nämnderna om att revidera handlingsplanerna. Men FHS förefaller inte ha varit involverade i revideringen av handlingsplanen, vilket gör att den relevanta expertisen än en gång saknas i den konkreta utformningen.

2. Stadsövergripande förhållningssätt och lägesbild

Alliansen har krävt ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt för hur stadens nämnder ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras samt att en stadsövergripande lägesbild årligen behöver presenteras för kommunstyrelsen.

En stadsövergripande utbildningsplan är under utarbetande och att stadens nätverk av samordnare bistår den centrala samordnaren i arbetet att prioritera verksamheter för utbildning. Kommunstyrelsen ska tydliggöra processen för nämnderna för revidering av handlingsplaner och uppföljning av arbetet och handlingsplanerna ska revideras årligen utifrån aktuell lägesbild varefter kommunstyrelsen ska redovisa en samlad lägesbild för staden.

Handlingsplanerna och deras aktiviteter ska följs upp inom ramen för ordinarie uppföljning. Vidare är det angeläget att kommunstyrelsen aktivt bedriver ett utvecklingsarbete för att tydliggöra uppföljningsbara mål kopplat till riktlinjerna för att på ett bättre sätt kunna stödja nämnderna i uppföljning och utvärdering av insatsernas effekt.

3. Utbildning, kompetensutveckling och kunskapsstöd

Alliansen har krävt god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst m.fl. som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas.

I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.

Stadens centrala samordnare samverkar med externa myndigheter, nätverk och akademi och upprätthåller regelbunden kontakt med Försvarshögskolan och andra relevanta aktörer i syfte att hålla staden uppdaterad kring pågående och avslutad forskning. Men kompetensutvecklande insatser behövs i hela stadens organisation, inte endast centralt. Hur detta ska åstadkommas måste tydligt framgå av handlingsplanen för varje nämnd.

4. Stärkt samarbete och samverkan

Alliansen har krävt ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister har Alliansen förordat att så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens nämnder så att information kan delas när så krävs.

Det måste därför framgå av handlingsplanerna hur stadsdelsnämnderna inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. De rättsutredningar som har initierats av kommunstyrelsen för att klargöra sekretessregler för stadens verksamheter och möjligheter till informationsöverföring internt och externt måste delges nämnderna och ligga till grund för effektivare samverkan.

5. Förebyggande och uppsökande arbete mot radikalisering

Alliansen har krävt en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer samt att uppsökande arbete bör bedrivas även på nätet för att nå rätt målgrupper.

Stadsdelsnämnder måste därför i sina handlingsplaner tydligare ange hur de inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ska ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. Likaså måste socialnämnden i sin handlingsplan uppge hur den avser att utveckla sitt uppsökande arbete mot de grupper som finns i närheten av våldsbejakande extremistiska organisationer och miljöer, inklusive på internet.

6. Informationsinsatser till medborgarna

En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.

Stadens insatser i detta hänseende behöver utvecklas mer än vad som anges i det föreliggande ärendet. Det är inte tillräckligt att utbildningsnämnden skapar en kunskapsbank för lärare om ämnet samt att beskriva hur skolorna arbetar mot propaganda och för att göra sina elever källkritiska. Utbildningsnämnden måste tillse att samtliga skolor i staden löpande samverkar med socialtjänst och polis för att, närhelst behov uppstår av gemensam hantering kring radikaliserade individer, ha väl inarbetade rutiner.

7. Avhopparverksamhet

Alliansen har krävt avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.

I ärendet anges att avhopparverksamhet erbjuds inom ramen för sociala insatsgrupper och den stadsövergripande avhopparverksamheten. Vi har rest farhågor huruvida de sociala insatsgrupperna är rätt enheter för denna verksamhet, dels därför att avhopparverksamhet ligger vid sidan av insatsgruppernas primära syfte, som är att motverka att unga människor fastnar i kriminalitet, dels därför att insatsgrupperna inte besitter adekvat kompetens i tillräcklig omfattning. Vi anser därför att det inte är tillfredsställande att avhopparverksamheten åläggs de sociala insatsgrupperna.

8. Involvera teologiskt skolade och civilsamhällesaktörer

Alliansen har drivit kravet att involvera civilsamhällesaktörer i arbetet med avradikalisering för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver involveras. Här har teologiskt skolade personer och imamer enligt expertisen en viktig roll.

Stadsdelsnämnderna ska beakta utökad samverkan med olika aktörer i civilsamhället i frågan om våldsbejakande extremism, samt att grupper som arbetar med avradikalisering ska bestå av representanter från olika myndigheter och aktörer inklusive företrädare för trossamfund, idrottstränare och andra representanter från civilsamhället. Men det behöver tydligare anges hur

stadsdelsnämnderna konkret ska gå till väga för att stävja religiöst motiverad islamistisk extremism.

9. Inga bidrag till odemokratiska organisationer

Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Det är otillfredsställande att det saknas stadsövergripande riktlinjer avseende detta. Inga stöd i form av ekonomiska bidrag får ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism ska fråntas all typ av stöd i den mån de har sådant samt att bidrag följs upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

10. Angivande av islamistiska miljöer

Alliansen har krävt att det särskilt anges att våldsbejakande islamism för utgör det främsta hotet. Det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer och i synnerhet återvändande jihadister.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning har under våren 2017 lyft fram att det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer. Detta styrks ytterligare av de uppgifter som SÄPO lämnade den 16 juni om den dramatiska ökningen av mängden våldsbejakande islamister i Sverige. Detta förhållande behöver tydligare avspeglas i handlingsplanerna, både som bakomliggande orsak och med avseende på vilka åtgärder och arbetssätt det specifikt fordrar från stadens sida.

11. Samband mellan extremism och hederskultur

Alliansen har krävt att hedersrelaterat våld och förtryck nämns i handlingsplanerna. Hederskultur är en problematik för sig, men det finns belagt ett samband med islamistisk extremism.

Det måste skarpare tydliggöras i samtliga handlingsplaner att nämnderna i arbetet mot våldsbejakande extremism kommer att beakta kopplingen till stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

12. Samverkan med bostadsbolagen

Alliansen har krävt att nämnderna ska uppmanas att samverka med bostadsbolagen. Internationella erfarenheter visar att sådan samverkan kan vara till stor hjälp i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det måste mer konkret anges vilka åtgärder handlingsplanen avser för att nämnderna tillsammans med stadens bostadsbolag och lokala aktörer ska genomföra åtgärder för att underlätta integrering och motverka utanförskap samt att ett stadsövergripande arbete påbörjas för att utreda hur bostadsbolagen kan bistå i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Återremiss

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det föreliggande ärendet inte lever upp till de direktiv som en blocköverskridande majoritet i kommunstyrelsen stod bakom. Såväl i enskildheter som sammantaget är stadens handlingsplaner alltjämt otillfredsställande. Särskilt anmärkningsvärt är att ett samlat grepp kring frågorna alltjämt saknas, trots att hoten från våldsbejakande extremism om något har skärpts ytterligare de senaste månaderna.

Alliansen värdesätter breda och blocköverskridande överenskommelser i strategiskt viktiga frågor för staden. Men sådana överenskommelser kan inte ske till priset av att sakinnehållet blir alltför urvattnat. Och överenskommelserna förlorar sitt syfte om deras intentioner inte efterlevs i det fortsatta arbetet. I detta fall kan vi konstatera att vi upprepade gånger under mandatperioden visat god vilja i att gemensamt driva arbetet mot våldsbejakande extremism framåt. Men det konkreta resultatet i form av ett skärpt, stärkt och professionaliserat systematiskt arbete mot våldsbejakande extremism uteblir alltjämt. Därför kan vi inte ställa oss bakom föreliggande handlingsplan utan yrkar att det återremitteras för att kompletteras enligt ovanstående.

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V).

Reservation

Vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ulf Lönnberg (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M).

§ 9**Val av ordförande till juryn för stadens kulturpriser**

Dnr 6.2/2890/2017

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att tillsätta Joanna Rubin Dranger som ordförande för juryn för Stockholms stads kulturpriser.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2017-10-06.

Sammanfattning

Kulturförvaltningen fick i ett särskilt uttalande av kulturnämndens ordförande Roger Mogert med flera (S), Micke Seid med flera (MP) och Ann Mari Engel (V) (dnr 6.3/2967/2016) i uppdrag att ta fram en modell på juryförfarande för Stockholm stads kulturpriser. Kulturnämnden beslutade i september 2017 att en jury och ordförande ska tillsättas innan slutet på 2017 (dnr 6.3/2967/2017).

Kulturförvaltningen föreslår att Joanna Rubin Dranger tillsätts som ordförande. Uppdraget är att föreslå mottagare av Stockholms stads hederspriser, Bellmanpris och Cullbergpris. Juryn ska spegla en bred sakkunskap inom olika konststartsområden, barn- och ungdomskultur samt mångfald.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningarnas förslag.

§ 10

Information och övriga frågor

- En skrivelse från Rasmus Jonlund m.fl. (L) om att tillgängliggöra stockholmarnas bildskatt lämnades in och tog in för beredning.

Vid protokollet,
Kajsa Rydergård